

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:

Director: Mag. Renate Plöchl

Deputy director: Mag. Julian Sagmeister

Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek

Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:

Email: [landesbibliothek\(at\)ooe.gv.at](mailto:landesbibliothek(at)ooe.gv.at)

Telephone: +43(732) 7720-53100

kavade by za tou příčinou od jedné neb druhé vyšší instanti potřebné další resoluti nenásledovalo neb do následovati mohoucí resoluti od strany magistrátu v kladení mrtvých těl do téhož místa židovstvo turbovat se nemíní.

Dne 30. září 1746 Dorota Leopoldová žádá, aby na krchovském žid. sádku židé dáleji přes vyměřené místo nepochovávali. V r. 1757 při komisi dne 17. září konané, za příčinou užívání zahrádek mezi šancemi a za šancemi, jakým právem držitel drží neb za ně platit chce, hájí se Pelechová, že zahrádku za domkem měla propuštěnou od magistrátu na místě kousku, co od svého domku propustila na žid. krchov.

9. dubna 1772 židovstvo žádá radu, aby mohli koupiti jednu sednici od Pelechovské chalupy pro rozšíření krchova. Usneseno: jestli děkan proti tomu nic nemá a židi dají tolík do sportule, co dávají za sednici, přeje se jim to místo.

Příštího r. na to 27. října prosí židi o dovolení přikoupiti ke krchovu jedné sednice z chalupy Pavličkovské. Usneseno vyhověti žádosti, když dají jednomu každému individu z prostředku rady tvrdý tolar. Jak vidno, dovedli páni radní dokonale využít židovstva, ale uměli to i u ostatních občanů.

Prácheňský krajský úřad v Písku přípisem ze dne 2. listopadu 1791, č. 4728 oznamuje městské radě v S., že zemské gubernium výnosem ze dne 25. října svilo, aby na základě šetření krajským úřadem provedeného židovský hřbitov v S. byl dále používán, ježto bylo zjištěno, že v okolí města ve vzdálenosti čtvrtihodiny není žádného vhodného místa pro hřbitov.

Konečně 24. října 1810 podávají židé žádost o povolení přikoupiti 2 sáhy pozemku k rozšíření hřbitova. Žádost jejich postoupena byla krajskému úřadu.

Nyní opět pohledme, jak a kdy ostatní rodiny židovské se do S. nastěhovaly.

R. 1626 vedle rodiny Břetetické a Březnické jest tu rodina Jakuba Hanna, která připomíná se již r. 1625. Představitel její píše se v l. 1630—40 Hann, v 17. st. Haan, a v 18. st. Hahn. Rodina tato byla as bohatá, což vysvítá z tohoto: V r. 1641 uložili Švédové pod vedením Dampierovým městu S. 6000 zl. výpalného, na které zůstalo město dlužno 2000 zl. Proto švédský generál vzal v poutech s sebou jako rukojmí primátora Řešátko (Mistr Tomáš Felix Rosacín), radního Matěje Voprchu a žida Benjamina Hanna. Než vojsko císařské u Klatov Švédů rozeznalo a rukojmí domů utekli. Tedy s Hannem byli jako rukojmí primátor a majitel rozsáhlých statků Mistr Tomáš Rosacín a císařský rychtář Voprcha, mužové to bohatí a vážení představitelé obce. Z toho soudíme, že Benjamin Hann byl jistě starším židů (starostou židovské obce) a bohatým, neboť chudého a bezvýznamného žida dle tehdejšího názoru by s sebou Švédové jako rukojmí zajisté nevzali. Rodina tato byla jako „obytní židé“ neboli „ochranní židé“ (Schutzjuden). V r. 1734 připomíná se Seelig Hahn, hudebník a obchodník střízným zbožím, jeho bratr Löbl Hahn, písar, jemuž Seelig dluhuje r. 1734 30 stř. R. 1760 přijímá se syn Seeliga Wolf pod ochranu obce, za čež složil 15 zl. a 5 zl. měl složiti, až se ožení; jemu r. 1764 dáno svolení, aby byl zachován v domě svého otce tak dlouho, dokud neopatří si byt, ale předem komise zjistila, zda ctí svého otce. R. 1763 připomíná se Izak Haan, který 24. listopadu domáhá se dluhu 10 zl. na Jiřím Hořejším. V r. 1786 jest v S. obchodník Eisik Hann a krejčí Jakub Hann.

K rodině Hannově druží se záhy Samuel Šťastný, žid pražský, pak žid Löbl, Benjamin Berla, Samuel Fürth (Firth) a Benjamin Sablé. Dle konsignace v král. městě S. v době visitací r. 1734 nacházejících se žid. rodin přišla do S. jedna rodina židovská v r.

1625, 1630, 1632, 1635, tři r. 1690, dvě rodiny v r. 1696, jedna rodina v r. 1700, 1710, tři rodiny v r. 1715 a jedna v r. 1720. Dle této konsignace, jejíž originál uložen byl u král. stavovského rectifikatoria v Praze, opis pak uložen v městském archivu s., byly v r. 1734 v S. tyto žid. rodiny:

1. Lazar Wotitz z rodu Levi, 65 letý, žena Bela, 58letá, syn Mojžíš, 27 letý, dcera Rosel, 23 letá, dcera Gitel, 18 letá.

Má obchod vlnou, kostmi a surovými kůžemi, bydlí tu 43 let, platí obci úroku 18 zl., ochranné 12 zl. 40 kr., daní 17 zl., vydělá si ročně 150 zl.

2. Benjamin, syn Lazara Wotitze, 35 let, žena Elkerle, 20 let, syn Fromet, 10 let, syn Selke, 2 léta, dcera Rille, 5 let, má služebníka Jentla, rozeného ze Samelkopf, 15 letého, má kožní obchod, bydlí u otce, platí ochranné 8 zl. 40 kr., daní 8 zl. a vydělává ročně 100 zl.

3. Lazar Fürth z rodu Juda, 57 let, žena Keyle, 53 let, synové Frojem, 23 let, Mojžíš, 22 let, Samuel, 21 let, Selke, 12 let, Iserle, 10 let, Jakob, 9 let, Josel, 6 let, dcera Schendl, 16 let, služebník Gütl z Votic, 42 let, a Libele ze Samelkopf, 18 let. Učitel Jakub z Třebíče na Moravě, 24 let.

Ročně platí úroku 43 zl., ochranné 14 zl. 30 kr., daní 95 zl., bydlí tu od děství, měl též svého otce a děda v S., má obchod s vlnou a peřím a kramářství, vydělá ročně 500 zl.

4. Joachim Markus z rodu Aron, 33 letý, žena Fromet, 23 letá, syn Isák, 3 letý, Salomen, 1 rok, dcera Fegele, 5 letá, služebník Hindl z plzeňského kraje, 16 let.

Má u sebe bratra Marka, 27 letého, příbuznou Elku z Podmok, 40 letou, která má 10 letého syna, jménem Volfa. Živí se kramářstvím a tabáčním obchodem, platí úrok 10 zl., ochranné 8 zl. 40 kr., daně 22 zl., jest v S. rozený, jako jeho otec a děd, vydělává ročně 150 zl. Rovněž jeho bratr Marcus je podomním obchodníkem po vesnicích, platí daně 10 zl., vydělá ročně 50 zl.

5. Samuel Marcus z rodu Levi, 63 let, žena Esterle, 58 let, jsou oba jako jejich předkové v S. rození, jest chudý žid, proto neplatí daně, jest vydržován příbuzenstvem, platí ochranné 4 zl. 40 kr., a úroku obci 4 zl. 30 kr.

6. Lazar Sable z rodu Benjamin, 57 letý, jeho žena, 45 letá, syni Marek, 13 letý, Israel, 10 letý, Isak, 8 letý, nevlastní syn, 14 letý, učitel Salomon z Walschenberg, 25 letý. Jest rozený v S. jako jeho předkové, bydlí v obecním domě, platí úroku 10 zl., ochranné 4 zl., daní 2 zl., má obchod různým zbožím jako len, příze, juchta atd., vydělá si ročně 120 zl.

7. Samuel Kubi z rodu Israel, 54 letý, žena, 43 letá, synové: Kaufmann, 23 letý, Löbl, 19 letý, Eliáš, 16 letý, Abraham, 8 letý, Wolf, 7 letý, Mojžíš, 5 letý, dcery: Liebele, 18 letá, Hindale, 13 letá, Pesale, 5 letá, Rachel, 2 letá. Platí úrok 13 zl., ochranné 6 zl. 40 kr., daní 5 zl., bydlí v S. 18 let, živí se kramářstvím, jezdí na výroční trhy, vydělá si ročně 150 zl.

8. Abraham Winternitz z rodu Levi, 63 letý, žena jeho, 53 letá; jest chudý žid, podporován příbuzenstvem, bydlí v S. 44 let, platí obci úrokem z bytu 9 zl., ochranné 5 zl., pro chudobu ale neplatí daně.

9. Berl Salomon z rodu Israel, 51 letý, žena jeho, 42 letá, syn Šalamon, 14 letý, Eliáš, 10 letý; jest rozený v S. jako jeho předkové, platí obci úrok za byt 7 zl., ochranné 6 zl. 40 kr., daní 4 zl., prodává med a syrob, jest při tom hudebníkem, vydělává si ročně 75 zl.

10. Selig Hann z rodu Israel, 33 letý, žena Bella, 26 letá, dcery Esterle, 7 letá, Judita, 5 letá, Berl,